

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

Po začrtani poti naprej!

Letošnja doba našega letnega dela se bliža h koncu. Le malo časa, par shodov še, in zaključili bomo bilanco za leto 1909, in lahko že zdaj rečemo, da bo ta bilanca zelo ugodna za nas. Lepo število shodov v najrazličnejših krajih Spodnje Štajerske, in lepo uspeli in dobro obiskani, nam priča, da nismo spali, ampak da smo bedeli in delali. In to nas veseli.

Po letnem delu bo nastal odmor. Delali bomo sleer naprej, vsak v svoji župniji, v svoji vasi, toda to bo le podrobno delo, izpopolnjenje onega v letni dobi. Pri tem podrobnem delu se držimo navodil in nasvetov, ki smo jih slišali na raznih mladeniških shodih. Marsikateri dober nasvet je že mogoče padel v temno pozabljenje. Če se je to zgodilo, potem pa našo kroniko, naše glasilo „Naš Dom“ v roke, kjer so vsi ti sklepi in nasveti tiskani, da se otmejo pozabljenju.

Pri tem podrobnem delu pa bomo zadeli tu pa tam ob skale, katere bomo morali iz naše njive odstraniti. Nasvetoval bi vsem tovarišem v delu dvoje orodje, ki nam služita pri tem najbolje in to sta jasnost in odločnost. Abiturijent Rezman je o tem govoril v Kostivnici na mladeniškem shodu sledeče: Vsemu našemu delu mora slediti jasnost, da se že na daleč spozna, kaj hočemo, da ne hodimo po ovlnih in z zaprtim obličjem, ampak z jasnim čelom stopimo na bojno polje. Ne smemo pa tudi cincati in mogoče še v zadnjem trenutku premišljevat, bi ali ne. Odločni stopimo naprej, ne korak nazaj od naših pravic in zahtev, in videli bomo, da se bodo ob tem ščitju odbijale pušice zlobnih napadalcev raznih barv.

Z vedrim in jasnim čelom in odločno voljo tedaj začnimo podrobno delo, ki je v naših vrstah še zelo potrebno in videli bomo sadove našega dela in truda. Naše vrste se bodo množile, armada bo naraščala, in še bolj, kakor sedaj, bodo razni generali govorili:

„Bojim se samo organizirane mladine.“

V združenju, v organizaciji je moč! Zato pa mladeniči vsi pod okrilje mladeniških zvez, kjer pa še iste ne obstoje, naj se v kolikor možno kratkem času ustanove. Zveza slov. Mladeničev gre povsod radovolje na roko s svetom in tudi z govorniki. Naša zveza pa naj raste in cveti, nam v čast in veselje, nasprotnikom pa v strah. Na zidar!

Joško.

Naše prireditve.

Mladeniški Marijin shod v Koprivnici.

Takega slavlja v Kostivnici še ni gledal naš visoki Bož. Do 300 mladeničev je v nedeljo, dne 5. septembra prihitelo iz šmarske in rogaške dekanije ter iz Dravinjske doline, poklonit se poljski Materi Božji. V procesijah so došli mladeniči iz Šmarja, od Sv. Petra in od Sv. Križa. Jedro udeležencev so bili

družbeniki Marijinih družb; njih prsa so dičile svetinje Marijine. Kostivnica je bila okrašena s slavaloki s pomenljivimi napisi in z mnogimi zastavami. Med mladeniči so največjo pozornost vzbujali mariborski Orli — 13 po številu. Godba makolskih mladeničev pa je svirala v pozdrav.

Ob 10. uri je župnik Gomilšek v pridigi navduševal mladeniče, kako naj bodo Mariji, svoji materi zvesti sinovi, nje posnemovalci, vsak čas apostolsko delavni za brate. Po slovesni sv. maši domačega č. g. župnika Višnarja je bil oddih v gostilni Lindičevi. Ob 1. uri smo občudovali nastop in proste vaje mariborskih Orlov med sviranjem godbe. Vsi gledalci smo bili edini: To je nekaj novega, res lepega! Orle mora dobiti vsaka večja župnija. Vsak nastop je bil burno odobran.

Po telovadbi smo se zbrali pod župnikovim kozolcem. Zborovanje otvori in vodi župnik Gomilšek. Vmes lepo popevajo križevski pevci. Okrog kozolca je bilo čaleč okrog vse polno ljudstva. Prvi pozdravi shod „Zarjan“ medicinec Arnšek v imenu naše vseučiliške mladine. Abiturijent Rezman govori v imenu štajerskega pododpora Slov. dijaške zveze: Jasnosti in odločnosti nam je treba v verskem in narodnem oziru. Proč s sramežljivostjo v verskih rečeh, proč s pretirano ljubeznijo do nemščine! Mladenič Fr. Ogrizek povdarja v imenu kostivniške Marijine družbe med drugim: Mladenič le Mariji vdan, je vrl Slovenec, vrl kristjan! Krepko govori Jak. Ogrizek v imenu oralnega društva v Kostivnici: Izobraženih mož nam je treba. Torej na delo! Vse za katoliško-narodni napredek naše slov. domovine, vse za popolni propad gnile, veri in narodu sovražne liberalne stranže! Načelnik Orlov, Šiška, kliče: Treba nam je katoliško-narodne vojske, ki bo podirala liberalno svobodo in zastavila pot nemškemu zmaju. Ta vojska so Orli. Gobec Anton (Sv. Križ) opisuje imenitnost kmečkega stanu. Poljanec Štef. (Poljčane) pozdravlja shod v imenu poljčanskih mladeničev in proslavlja sadovo mladeniške agitacije. Turin Ant. (Studence) kliče: Slovenski fant le toliko velja, koliko prave izobrazbe ima. Gobec Miha (Sladka gora) vzpodbuja k složnemu delovanju. Zidar Fr. (Šmarje) poroča o delovanju šmarske mladeniške zveze. Šut iz Maribora pravi: moštvo ni v liberalnih vrstah, nego v naših. Treba ga je vedno bolj gojiti. Vehovar Fr. (Građec) želi v imenu „Kresa“, naj bi se naši mladeniči v Građcu vsi oklenili tega katoliškega društva. Hajnšek Fr. (Rogatec) opisuje, kako naj bi skrbeli za svoje brate, da jih varujemo hudega in nagibamo k dobremu. Turk Jan. (Šmarje) deklamuje: Turki na Slevici. Fajš Jožef (Šmarje) slika važnost obrambnega dela in obrambnih odsekov. Andrič Jože (Sv. Peter) deklamuje: Naš čolnič otmimo. Sekirnik Jan (Sv. Križ) pa: Stražniku na meji slovenski. Smole Mart. pozdravlja shod v imenu Zibičanov. Kovačič Fr. (Sv. Peter) našteva velike škode izseljevanja v verskem in narodnem oziru. Drogenik Jernej (Sv. Peter) govori o pogubnem alkoholu in povdarja grdobijo razvade siljenja k pitju. Erglez Jožef (Makole) pravi: Z delom, s peresom branimo vero in jezik. Strašek Mat. (Sv. Enia) govori v imenu emške mlad. Zveze in iz

reka zahvalo vsem, ki so omogočili ta sijajni shod. Dobnik K. (Sladka gora) pravi: Kar smo začeli, moramo nadaljevati; da ostane mladina zvesta veri in domovini.

Še bi radi nastopili trije mladeniči, pa čas je dotekel in predsednik zaključil shod z željo, naj prekrasne misli in nauki tega shoda postanejo dejanje. Po večernicah govori še ognjevit kaplan Sinko iz Šmarja o krščanski značajnosti. Ob 9. uri smo se nato poslovili.

Ta shod je bil izredno lep, navdušenje velikansko. Naše mladeniške čete so prisegle zvestobo Mariji in slov. domovini. Sadovi ne izostanejo. Naj se v polni meri izpolnijo besede, ki so krasile slavnostni prostor:

Telesna čistost in dušna krepost

Naj vsikdar dičita našo mladost!

Dekliški Marijin shod na Tinskem.

Do 1200 deklet se je udeležilo tega shoda iz šmarske, rogaške in kozjanske dekanije. Na tak način se še na Tinskem ni obhajalo god rojstva Marijinega. Zato je bilo vse polno drugega ljudstva. Mogočna strelba in ubrano zvonjenje nas je milo vabilo v svetišče Marijino, kjer je šmarski kaplan Sinko jedrnat razložil pomen Marijinih družb za našo mladino. Po sv. maši č. g. kaplana Kovačiča smo se po malem počitku zbrali na prostoru pred cerkvijo, kjer je stal čeden oder. Silna množica ljudstva je obdala oder, seveda je bilo največ deklet. Vse je radovedno čakalo na dekliški zbor.

Prčene in vodi ga župnik Gomilšek. Pozdravlja tudi može in žene zbrane v velikem številu. Prva govori Vračko Ana v imenu Zibičank in razvije program shoda. Pavline Ter. pozdravlja shod v imenu slaškogorske Mar. družbe, Novak Mica pa v imenu šmarske dekliške zveze, ki je rodila prelep sad: dekliško Mar. družbo. Maček Ter. (Kozje) priporoča v navdušenem govoru sesticam: ponižnost, poštenost, pobožnost. Turk Jera (Šmarje) deklamuje: Vrnitev k materi. Cinglak Cec. pojasnjuje škodljivost slabega berila in navdušuje za razširjevanje dobrega berila. Visokošolec jurist A. Ogrizek pozdravi shod v imenu „Zarje“ kliče: Još Slovenska ni propala, ko je vas toliko sestic zbranih na braniku vere in domovine. Ve ste s svojim junaškim nastopom zarja nove dobe slovenske. Vehovar Ana (Sv. Peter na M. selu) opisuje današnje naloge slov. mladenka in žene. Predsednik sporoči shodu iskrene pozdrave Erne Razlagove, učiteljice v Ljutomeru.

in izrazi željo, da se naj bi v bodoče več naših učiteljic zavzelo za naše dekliško gibanje in ga krepko pospeševalo s svojim sodelovanjem. Perc Neža vneto govori v imenu deklet iz Podčetrčka, kako naj dekleta delujejo z vso odločnostjo za vero in domovino in vstrajno ter naj skrbijo, da bodo v družbah Marijinih vredne hčerke Brezmadežne. Špan Malika pozdravlja shod v imenu bralnega društva od Sv. Vida pri Planini: Učit smo se prišle sem in navduševat, da si tudi me doma osnujemo dekliško zvezo. Bevc Cilika izrazi v imenu deklet iz Pilštanja svoje veselje nad krasnim shodom. Drogenik Ema (Sv. Peter) deklamuje pesem: Marijino, Pezdevšek Rotija (Šmarje) pa pesem: Marijin otrok pred nebeškimi vrati. Gobec Mar. (Sv. Križ) kliče: Ljubimo svojo domačo hišo, ne hodimo na tuje, skrbimo, da bomo imele povsod svojo Mar. družbo in dekliško zvezo ter se brigajmo za svojo bodočnost. Kolenc Fanika (Sv. Ema) govori o delu emške dekliške zveze. Stajnšek Mar. (Sv. Peter) govori o obrambi. Branimo svoje poštenje, poštenje našega naroda in jezika in sodelujmo krepko pri današnjem obrambnem delu v prid Slovenskih mej. Vehovar Ana (Sv. Peter) deklamuje „Dekliško budnico“. Cimerman Roza pozdravlja shod v imenu slivniške dekliške zveze in poroča, kako lepe nauke je dajal škof Slomšek pred 80 leti slovenskim mladenkam. Drame M. (Zibika) deklamuje „Kmetski hiši“. Verk Amal. (Sv. Peter) kliče sesticam: Varujte se ženske lahkomišljenosti, prevzetne obleke, slabih družb, plesa in slabih služb. Čokl Barbara (Zibika) odločno poziva tovarišice na versko-narodno delo. Izobrazimo se v zvezah dekliških in Mar. družbah, da bomo nasproti različnim liberalcem lahko zmagovalno rabile dar jezika in branile naše svetinje. Kos Ana (Sv. Ema) priporoča varčnost in domače hranilnice. Krivec A. (Zibika) zahvali prireditelje za nepozabni ta shod in želi, naj bi se vse deklice povsod združile v dekliških zvezah v svojo in narodno srečo.

Še bi radi nastopile z govori, deklamacijami dekleta iz Pilštanja, Sv. Vida, Sv. Eme, Slivnice, Sv. Petra, Kostivnice in Šmarja, ali treba je bilo skleniti shod, ki je vse udeležence napolnil z nepopisnim navdušenjem. Tudi vsi drugi niso mogli prehaliti lepote shoda. Tudi najbolj zagrizen sovražnik ne bi mogel utajiti veličastnosti te prireditve.

Pohiteli smo še v Marijino cerkev kjer je po večernicah župnik Gomilšek razložil mladenkam, da je njih najlepši zaklad sv. nedolžnost in kako jo o-

LISTEK.

J. Markošek.

Spomini z romanja v Sveto deželo.

(Dalje.)

Z zanimanjem smo opazovali betlehemske domačine; mesto z okolico šteje približno 12.000 prebivalcev, med njimi okoli 5.000 katolikanov. Može so po večini lepe/rasti in nekako ponosnega izraza. Betlehemčanke pa slove po svoji lepoti, in rade se pohvalijo, da je ta lastnost dedščina od Matere božje. Obleka je prav slikovita. Na glavi nosijo malo stolce, čez katerega pogrinjajo belo ogrinjalo, ob nobeli umetno vezeno. Nad čelom je pokrivalo okinčano z novci, tudi okoli vratu nosijo dragocen kinč iz zlatega in srebrnega denarja. Včasih nosi betlehemčanka od dvesto do štiristo kron in še več vrednosti v svojem kinču okoli. Zgodilo se je pa tudi že neredkokrat, da so našli v bližini Betlehema celo pri studencu ubite in oropane žene. Ta kinč je zasebno imetje žene, do katerega mož nima pravice. Žena ga po smrti lahko sporoči, komur hoče. Katolikanke rade določijo nekaj tega kinča za maše za dušnice. Frančiškani so se jako pohvalno izrazili o нравnem življenju Betlehemčanov. Silno redko se zgodi, da bi se katera нравno pregrešila. K temu pripomaga strogo ločena vzgoja otrok in deklet in zelo zgodnja ženitev. Turška dekleta vstopijo v zakon neredkokrat že z dvanajstim, krščanska pa s štirinajstim ali petnajstim letom. O kakšnem tudi poštenem znanju ni duha ne sluha. Stariši ženina in neveste sklepajo po svoji volji zakonske zveze za svoje otroke. Nevesta ne dobi dote, pač pa mora dati ženin nevestinemu očetu, če je ubožen, nekaj ovac, če je bogat, pa nekaj kamel in druge živine in stvar je končana.

Uca je bila že deset, ko smo se zopet zbrali v samostanskem gostišču in se pripravljali na odhod. Vrli frančiškani postregli so nam še s prekrasnim grozdjem, izbornim, le malo pretežkim vinom domačega pridelka in s pecivom. Stregli so nam ljubeznjivo, prijateljsko, za malenkostno odškodnino, ki se je izročila samostanu. „Pa prišla je ura, ločitve b'lo čas“, če smo hoteli biti ob določenem času v Jeruzalemu.

Ko smo vzeli od rojstne votlinice in blagih bratov sv. Frančiška slovo in začeli zasedati vozove, prihrumeli so počestni kupčevalci in berači od vseh strani; rešili so nas tudi nakležežev vozniki, ki so krepko mahinirali po konjih. Zopet smo držali po betlehemskih ulicah. Telo se je oddaljevalo od svetišča Izvičarjevega, pa duša se ni mogla tako hitro ločiti. Nenadna otožnost me je obšla, vlekla me je nekaj nazaj kakor da bi bil pozabil tam nekaj srečnega posebnega dragaga. „Al' te vidim še kdaj,“ tajinstvena votlinica? — Zdrnilo me je petje ob vozu. Betlehemska mladina, dečki in dekleta, letela je ob naši strani vstrajno in stanovitno in pevala v diru nemško božično pesem. Seveda v pomanjkljivi nemščini: O veseli, o blaženi, milost deleži božični čas. Romarji so imeli odprto srce, zato so pa tudi radi odrli roke, in na obeh straneh voza leteli so novci, bakreni in nikelnasti med neutrudne pevce in pevke. Ki so se za nje seveda malo povahali po prahu. Nekateri romarji so šli v bližnji Tantur, obiskat usmiljeno brate, svoje znance. Večina pa je oddrdrala proti Jeruzalemu; toplota nas je prav krepko opominjala, da smo v sv. deželi, zato pa smo veselo pozdravili svoje bivališče, v katero smo došli proti poldnemu v žepih in zabojih polno spominkov, v duši pa neizbrisnih, blažljivih spominov.

hranijo. Ob 4. uri smo se poslovili in hiteli na vse kraje.

Spomin na ta shod ostane gotovo neizbrisen v srcih vseh naših dobrih hčerk Marijinih. Naj obrodi stoterih sadov v blagor cerkve in domovine! Naše mladenke pa na krepko bodoče delo v smislu naukov tega shoda!

Svojstva vrle gospodinje.

V vsem božjem stvarstvu vlada čudovit red. Brezštevilni svetovi krožijo že tisoč in tisočletja v neizmernem nebesnem prostoru, a nikdar si ne pridejo navzkriž na svojih potih; letni časi se menjavajo drug za drugim, zemlja rodi leto za letom svoj sad, počiva in se zopet vzbuja — vedno ob določenem času. — Nikjer nereda — nikjer zmešnjave! — — —

Vsaka družina posebej je majhen svet. Nje posamezni udje se gibljejo drug poleg drugega; ako jim red odkazuje pot, ne ovirajo se med seboj, naj so še tako številni, marveč drug drugemu so v podporo in krepko pomoč, in hiša cveta v sreči in zadovoljnosti. Vzdrževanje reda je torej prva in najimenoitnejša naloga vsake gospodinje. Nje prva lastnost bodi redoljubnost. Gospodinja, ki ljubi in čišla red, je krepke volje in ima oči povsod.

Vsaka stvar ima svoje stalno določeno mesto, kamor so spravijsa takoj, ko se ne rabi več. Stanovanice, spalnice in druge sobe, vse so lepo urejene; hišna oprava in vse, kar sploh spada v sobo, je okusno — praktično razvrščeno. Kar pa ne spada v sobe, tega redoljubna gospodinja ne trpi v njih. Obuvalo, orodje, posoda, metlje se ne puščajo v sobi; za to je odločen zunaj kak kot, da ne leži neredno okrog.

Ravno tako mora biti kuhinja v najlepšem redu. Kuhinjska posoda se blesti kakor nova. Kuhinjska omara je urejena, kakor lekarna. Ravno tak red je v shrambi za jestvine, v kleti, na podstrešju, na dvorišču, s kratka — povsod.

Res, da stane tak red dosti truda, pa se tudi obilno splača. Koliko se s stanovitnim redom prihrani časa, ki bi se drugače z iskanjem potratil, pa tudi marsikatera neprijetnost se odvrne, ako je vsaka reč takoj pri roki, kadar jo je treba. — Kamor seže oko redoljubne gospodinje, povsod vlada krasen red. Ravno tako zahteva gospodinja od otrok in vseh domačih, da ne zanemarjajo svojih stvari. Posebno pa se odlikuje vrlo in redoljubna gospodinja v tem, da ve prav razvrstiti vsakdanje opravila zase in za vso

družino. Zato ji velja zlato pravilo: Vse v pravem redu, v pravem času.

Ura za vstajanje bodi določena za zimski in za poletni čas, ker to odločuje več, ali manj red celega dneva. Čas zajutreka, kosila in večerje naj se ne izpreminja poljubno, ampak bodi točno določen. Kjer je red, tam je mir, veselje, zadovoljnost, sreča. Red je duša družinskega življenja in podlaga hišne blaginje. Vse drugače je v hiši, kjer vlada nered. Neredna gospodinja dela zdaj to, zdaj ono, danes tako — jutri drugače, pušča to tukaj, drugo tam, pripravi danes kosilo prepozno, jutri prezgodaj; ako nikdar ne ve, kje ima svoje stvari. — Draga deklica, da bo kdaj iz tebe vrlo in redoljubna gospodinja, privajaj se že z mladega rednosti. Z malim se pričinja. Bodi točna in skrbna v vseh stvareh. Kar lahko zjutraj storiš, no odlašaj do večera. Varuj se površnosti. Iz lehkomišelnosti, neskrbnosti in lenosti deklice brez krepke volje, ne bo nikdar vrlo, redoljubna gospodinja!

Slavka.

Okoli po svetu.

Cesar je imenoval za štajerskega deželnega glavarja grofa Attemsja, za njegovega namestnika pa dr. Jankoviča, okrožnega zdravnika v Kozjem.

Poslanci S. K. Z. so imeli dne 15. t. m. pri glavarjem namestniku dr. Jankoviču v Gradcu sejo in se konstituirali v Slovenski klub deželnozbornih poslancev. Predsednikom Slovenskega kluba je izvoljen dr. Korošec, podpredsednikom posl. Roškar, zapisničarjema poslanec dr. Nerstovšek in poslanec Ozmeč. Vršilo se je nato temeljito posvetovanje o taktičnem postopanju v prvih sejah.

Nižjeavstrijski deželni zbor hoče preprečiti narodnostne boje s tem, da s posebno postavbo zažudi stotisoče tamošnjih Čehov in proglasi deželo za enojezično. To je zloglasni predlog poslanca Axmanna. Tudi krišč. socialci so pokazali, da ne znajo ločiti pravice od krivice. Socialni demokrat Seitz jim je zaklical: „Do danes sem mislil, da je katoliška ideja dovolj močna, kakor je močna in velika katoliška Cerkev, da vsaj med svojimi lastnimi pristaši lahko ustvari vsaj nekoliko narodne strpnosti; danes sem se pa o nasprotnosti prepričal.“ — Da, prišla je ura, da o slovanski katoličani vzamejo v roke avstrijsko katoliško stvar.

Zasedanje deželnih zborov se je začelo, dne 16. septembra. Na ta dan so bili sklicani: nižjeavstrijski, štajerski, salicograjski, predarlški, gališki

Cerkev božjega groba.

Popoldan po vrnitvi iz Betlehema pohitel sem s svojima sopotnikoma v trumih romarjev zopet na najznamenitejši kraj, kar jih oklepa jeruzalemsko zidovje, na kraj, kjer je Zveličar izbrisal, kar je bilo zoper nas, rokopolis postave, kateri je bil nam nasproti, in ga vzel izmed nas in ga pribil na križ, in pobral orožje poglavarstvom in oblastem (hudobnim duhom) in obhajal čez nje očitno zmago, (List. do Kol. 2, 14. 15) na kraj, kjer je storil Kristus svoj največji čudež in z njim najjasnejše dokazal, da je Bog in da je njegov nauk najpopolnejša resnica, pohitel sem v cerkev božjega groba, da si jo prav natančno ogledam, kar poprej zvečer ni bilo mogoče. Cerkev božjega groba pozidana je na svetopisemski kalvarski višini ali Golgati in vsebuje pod svojo streho kraj, kjer je bil Kristus križan in v grob položen in še nekaj drugih po ustnem izročilu proslavljenih svetišč. Sveto pismo poroča, da je bil Kristus križan izven mestnega ozidja; ker pa stoji cerkev božjega groba z Golgato dandanes v mestu Jeruzalemu, torej med sedanjim mestnim ozidjem, trdili so protestanti, da kalvarija v cerkvi božjega groba ne more biti prava. Pa leta 1883 zgodilo se je, kar je zatrdil Kristus farizejem: Povem vam, če ti (moji verniki) molče, bodo kamni vpili (Luk. 19, 40) in izprijali resnico.

Protestantski stavbeni svetnik Konrad Šik, ki je deloval v Jeruzalemu že 50 let, dobil je od grškega patrijarha nalog, da izvrši v bližini cerkve božjega groba pri grškem samostanu neko popravilo. Pri tem delu kopal je Šik precej na globoko in široko in zadel na starodaven, širok in mogočen zid. Dal je ob zidu dalje kopati in kmalu se je izprijalo, da je ta zid del starodavnega, tako imenovanega drugega ozidja, ki je obdajalo nekdanje mesto na tej strani. S tem pa je bilo tudi nepobitno izprijano, da je

bil prostor, na katerem stoji dandanes cerkev božjega groba s kalvarsko višino, v starih Kristusovih časih izven mestnega ozidja, da se torej starodavno katoliško usno izročilo, ki je nepretrgoma trdilo, da je sedanja cerkev božjega groba v resnici pravi kraj, kjer je bil Kristus križan in pokopan, da se popolnoma sklada s svetopisemskim poročilom. Tako se je poslužila previdnost božja protestanta, da potrdi katoliško resnico in zaveže strupene jezike protestantov. Zid, ki obdaja dandanes mesto severno od cerkve božjega groba, je tako imenovani tretji zid kralja Heroda Agripe.

Malo je svetišč, katere bi potrjevalo tako nepopovrgljivo in nepretrgano izročilo, kakor svetišče božjega groba. Kraj, kjer je bil Kristus križan in položen v grob, utisnil se je kristjanom neizbrisno v spomin za vse čase. Ko je bil Kristus križan, stala je pod križem Marija božja, nekatere pobožne žene in sv. Janez; gotovo pa so bili tudi drugi apostoli v bližini pomešani med množico na kalvarski višini. Na velikonočno jutro hitele so h grobu pobožne žene in za njimi Peter in Janez. Brezdvomno so vedeli za ta sveti kraj. Na binkoštno nedeljo se je pridružila Kristusovina učencem množica treh tisoč, kmalu za tem nekoliko manjše število. Celo gotovo so vsi ti vedeli za kraj, kjer je njih Učenik umrl in vstal slavno od mrtvih. Sv. Jakob in za njim sv. Simon, bližnja sorodnika Kristusova, sta bila škofa v Jeruzalemu; sv. Simon celih 40 let. Umevno je samo ob sebi, da sta vedela za presveto kalvarsko višino in grob Kristusa z vsemi svojimi verniki. Predno so Rimljani leta 70 po Kristusu obdali Jeruzalem z nasipom, ga vzel in porušili, zbežali so bili kristjani po Kristusovem opominu v Pelo v vzhodno-jordanski pokrajini. Po vojski pa so se povrnili v Jeruzalem. Čeravno je bilo mesto porušeno, so kristjani brezdvomno lahko našli kalvarsko višino, ker nje porušiti Rimljani niso imeli

tržaški, istrski in dalmatinski. Češki in moravski na dan 21. sept., kranjski na 23. sept. Zborovanje deželnih zborov je velikega pomena za usodo državnega zbora.

Bienertova vlada pada. Padati je začela, ko je je „Slovanska jednota“ pri glasovanju za madžarsko oderuško banko spravila v škrpce. Nemci, Poljaki, Italjani in ministrski glasovi so jo obdržali še na površju. Ko je „Slovenski klub“, podpiran od čeških agrarcev obstruiral, je odgodila parlament. Brezuspšno se je ves čas trudila, Čehe spraviti z Nemci; razmerje se je zadnji čas hudo poostrižilo, ko so na Dunaju in na Nižjem Avstrijskem zaprli češke zasebne šole. „Slovenski jednoti“ se pridruži poljska ljudska stranka in to bo nemara strmoglavilo Bienertovo vlado. — Vlada se je po daljšem premišljevanju konečno vendar odločila, sklicati deželne zборе. Narodnostno vprašanje je zdaj v ospredju in od delovanja češkega deželnega zbora je odvisen razvoj notranjega političnega položaja.

Častni doktorat. Cesar je dovolil filozofski fakulteti češke univerze v Pragi, da je imenovala profesorja slovanske filologije na graški univerzi dr. Matijo Murka in dvornega svetnika Jagiča, častnim doktorjem filozofije.

Odkritja v postojnski jami. Preiskovalcu jam Andr. Perko se je posrečilo najti v postojnski jami 320 m dolg vodni predor. Nič manj kakor 17 podzemskih jezer in 11 vodopadov so morali Perko in dva delavca obiti, predno so prišli do konca tega predora, ki pelje k takozvani črni jami. Nadaljnje raziskovanje je bilo nemogoče, ker so zaždeli na 13 metrov globoko podzemsko jezero.

Slovenski učni jezik na kranjskih gimnazijah. Zelo mnogo se govori sedaj o slovenskem učnem jeziku na gimnazijah po Kranjskem. Vsi dijaki, kakor tudi profesorji na kranjskih gimnazijah so bili mnenja, da se začne s tekočim šolskim letom tudi v višjih razredih pouk v slovenskem jeziku. V zadnjem hipu pa je deželni šolski svet prepovedal rabo slovenskih učnih knjig, ker jih ministrstvo še ni odobrilo. Deželni odbor je vložil proti tej prepovedi energičen protest. To je nečuveno postopanje vlade napram Slovencem. Najprvo se je vlada izgovarjala, da ni slovenskih učnih knjig, a sedaj, ko so se s trudom slovenskih profesorjev, in z žrtvami kranjskega deželnega odbora, vendarle dobile potrebne učne knjige v slovenskem jeziku, jih vlada ne potrdi! Pa naj potem še kdo reče, da se Slovencem ne godi dobro v Avstriji!

Jubilej češke narodne himne „Kde domov muj.“ Letos bo minilo 75 let, odkar se je prvič zapela krasna in nad vse lepo doneča češka narodna himna „Kde domov muj“ od skladatelja Frana Skroupa. Ko jo je dne 21. decembra 1834 prvič zapel basist Karol Strakaty, je kar naravnost očarala vse poslušajoče občinstvo. Tudi pri nas je ta pesem jako popularna in se poje tudi tuptam po ljudskih šolah.

Voditelji socialdemokratov. Socialdemokratje imajo velike strankine davke. In kaj imajo od tega? Njih sodrugi, ki igrajo voditelje, letno živijo od tega denarja. Voditelj moravskih socijev, sodrug Eldersch, je naredil letos zabavno potovanje v Skandinavijo, sodrug Witternig, ki tudi živi samo od de-

nobenega vzroka, posebno, ker je bila izven mesta, katero so napadali.

Kristjani so po povrnitvi začeli zopet z vso vnemo in gorečnostjo obiskovati in častiti kraj Kristusovega trpljenja in vstajenja. Jasen dokaz za to dejstvo nam je povelje poganškega cesarja Hadrijana, da se naj božji grob zasuje s prstjo, celi prostor naj se potlaka s kamenjem, naj se postavi kip poganške boginje nečistosti in na kalvarski višini kip poganškega boga Jupitra. Tako je hotel odvrniti kristjane, da ne bi obiskovali več njim svetih krajev. Kristjani seveda niso več mogli moliti tu, ker bi jih drugače razupili za častilce poganških bogov. Po božji previdnosti pa je Hadrijan ravno s svojo zlobno nakano pripomogel, da so si kristjani tem lažje zapomnili presveti kraj; saj so jih spominjali na njega paganski maliki. Pa kakor za Betlehem, prišli so tudi za Jeruzalem in za sveti kalvarski kraj s cesarjem Konstantinom lepši časi. Cesarjeva mati Helena obišče Jeruzalem in ukaže poiskati božji grob.

(Dalje prihodnjik.)

lavskih vinarjev, je letos na izredno dragem letovišču na otoku Korfu. Dunajski sodrug Schuhmeier hodi po lovih v gorah ter živi kot bogat kavalir, sodrug Reitzner potuje po Salokamergutu in si odpočiva v kopališču Reichenhall, sodrug Schrammel si je za to poletje postavil svoj šotor na misurinskem jezeru v Dolomitih. Ubogi delavci pa se med tem potijo, da zaslužijo vinarje, ki jih plačujejo redno vsak teden v kaso svoje stranke.

Novo svetinjo v spomin aneksije Bosne in Hercegovine namerava ustanoviti cesar. Svetinjo bodo dobili državni in deželni uradniki v priklopljenih pokrajinah, kakor tudi moštvo, ki je bilo ob vojni nevarnosti (doli; pritrjena bo na rmeno-rdečem traku, ki so bosenske barve. Ustanovitev bo proglašena o obletnici aneksije ali pa 2. decembra.

Avstrijska državna banka. Nemški listi vedo poročati, da se bo v kratkem ustanovila krščansko-socialna banka, ki bo med največjimi denarnimi zavodi na Dunaju in se bo imenovala „Avstrijska državna banka“ ali pa „Dunajska komunalna banka“. Denarno podjetje se bo ustanovilo na delnice in se bo ustanovitve udeležilo več krščansko-socialnih politikov nižjeavstrijskih.

Grof Sternberg namerava z ozirom na zadnje dogodke na Dunaju staviti v državnem zboru predlog, naj se proglasi Dunaj za pokrajino vseh avstrijskih dežel, na kateri imajo vsi jeziki avstrijskih narodov enake pravice.

Na Ogrskem je politično stanje tako zavoženo, da so voditelji sami ne spoznajo v njem. Trgovinski minister Košut je izjavil: „Meni se zdi položaj žalosten in obupen“.

Dalmatinski deželni zbor sklene addresso, ki izraža upanje, da se Dalmacija kmalu združi s Hrvaško in s Slavonijo. Pečala se bo addressa tudi z državnopravnim stališčem glede na Bosno in Hercegovino.

V dalmatinskem deželnem zboru je vložil poslanec Blankin interpelacijo glede priznanja študij na zagrebškem vseučilišču, in poslanec Mitrovic radi uravnave trgovinskih razmer s Črno goro.

Bosanska ustava. Zadnji ministrski svet se je pečal tudi z načrtom ustave za Bosno in Hercegovino. Od uradne strani javljajo, da so se od strani obeh vlad izrekli pomisleki, in sicer v glavnem pomisleki državno-pravne naravi. Vendar da se niso kazala tako ostra nasprotstva, da bi se moglo dvomiti na skorajšnjem sprazumljenju.

Srbski princ Jurij dela na vso moč, da postane zopet prestolonaslednik.

Grški kralj Jurij je baje že sporočil angleškemu kralju, da se v kratkem odpove grškemu prestolu.

V Tridentu so zaprli osem Italijanov, med njimi občinskega svetnika, ker so zapleteni v veleizdajsko afero.

Nemški cesar je odlikoval več avstrijskih generalov.

Bivši perzijski šah Mohamed Ali je sedaj pod močno vojaško eskorto ostavil Teheran in se podal v Rusijo v prognanstvo. Perzijska vlada prevzame vse dolgove bivšega šaha, pred vsem posojilo pri ruski banki v znesku 6 mil. mark. Zato pa odstopi bivši šah vladi svoja posestva v severni Perziji in se zaveže, izročiti vladi vse listine o njegovih dolgovih in zastavljenih dragocenostih. Vlada pa se od svoje strani obveže, da bo dajala bivšemu šahu na leto 100.000 tomanov (1 toman — K 4.30), mesto prej dogovorjenih 75.000. Ako bi pa šah proti sedanjji vladi intrigiral, tedaj mu perzijska vlada ustavi plačilo. Vlada je poslala dragulje bivšega šaha v Pariz na Credit Lyonnais in se nadeja dobiti zanje milijon rubljev.

V Maroku so porazili Španci Kabile, ki so izgubili 1200 oseb.

Ruski car Nikolaj II. gotovo obišče turškega sultana, s katerim se sestaneja na carjevi jahti v Bosporu.

Na Daljnem Vzhodu Rusom ne gre po volji. Ohlaja se vedno bolj prijateljsko razmerje z Angleško. Nemci tudi nagajajo Rusom. Zdaj kujejo rusko-kitajsko-ameriško zvezo.

Kitajski cesar je nevarno obolel.

Nečloveška ciganka. V Toulousu so zaprli ciganko Evgenijo Hartmann, ki je nekemu otroku zvilala roke in noge. Na prsi mu je pritrčila težko utežo, ki jo je moral otrok nositi, dokler ni postal grbav. To je delala ciganka zato, da so imeli ljudje z otro-

kom večje usmiljenje, in da je ciganka več priberalila.

Gozdni požar v Kaliforniji. Pri vходу v svetovnoznano dolino naravnih znamenitosti in krasot Yosemite je vsled isker, ki prihajajo iz lokomotiv, nastal velik gozdni požar, ki preti uničiti tamošnja skupino velikanskih pragozdnih dreves, ki so stara več kakor tisoč let in ki so največja na svetu. Požar preti tudi hotelu El Portal, ki je veljal 100.000 dol. in ki je poln letoviščarjev.

Slovanski dom za izseljence v New Yorku. V minolem letu se je osnoval v New Yorku vseslovanski odbor, ki si je nadel nalogo, skrbeti za slovanske izseljence. Ta odbor se je obrnil s posebno okrožnico do slovanskih bogatašev v starem svetu, da bi prispevali za zgradbo vseslovanskega izselniškega doma. Ruski car je daroval 500 rubljev, ter obljubil, da bo vsako leto dal pomoč slovanskemu domu, ki ima postati zavetišče vseh slovanskih izseljencev.

Ogajenik Vezuv pri Neapolju je začel zopet bluvati.

Razgled po domovini.

Osebnost. Za ravnatelja slovenske kmetijske šole v Št. Jurju ob juž. železnici je imenovan gospod Ivan Belle, dosedanj kletarski nadzornik, za učitelja istotam pa g. Zidanšek.

Imenovan je za vodjo slovenske gimnazije v Celju profesor Lilleg, ki je služboval dosedaj na državnih gimnazijah v Zadru.

V deželnem zboru štajerskem, ki je začel svoja zasedanja dne 16. septembra, se morajo poslanci Kmečke zveze silno boriti za jezikovno enakopravnost. Stavili so si lepo nalogo, pridobiti v naši deželi slovenščini tisto mesto, ki ji gre kot jeziku, ki ga govori dobra tretjina slovenskega prebivalstva. Takoj prve seje so pokazale, da ima in bo imela slovenska delegacija težavno stališče nasproti nestrpni nemški večini, ki noče priznati slovenskemu jeziku istih pravic, katere imajo celo v drugih deželah Nemci, četudi jih je malo. Bili so burni prizori v zbornici, ki ne obetajo nič dobrega. Naši poslanci so stavili in utemeljevali predloge za svoje volilne okraje, ki so po uimahi, po toči, suhi in povodnji bili oškodovani v letošnjem letu. Posluževali so se zlasti pri interpelacijah slovenskega jezika, ki ga prejšnja delegacija ni hotela spraviti do veljave. Vselemo se odločnega nastopa naših boriteljev in želimo, da vstrajajo na svojem težavnem stališču, ki ga imajo. Pravica mora zmagati.

Svetinje. Načelnikom krajnega šolskega sveta je izvoljen gospod Franc Vraz, župan v Cerovcu, podnačelnikom gospod Jurij Novak, župan na Libanji.

Ruška koča. Slovensko planinsko društvo naznanja, da se je zatvorila planinska koča pri sv. Anehu na Pohorju (Ruška koča) v nedeljo dne 26. septembra. Istotako se je zatvorila tudi kamniška planinska koča istega dne. Ostale planinske koče ostanejo še odprte do 3. oktobra. Turistom in izletnikom se nudi sedaj v jesenskem času krasen in čist razgled raz planin. Posebno krasen razgled se nudi sedaj raz Gočice.

Kebej na Pohorju. Vedno bolj in bolj se bliža, dragi mladeniči, čas, ko bomo morali zapustiti ljubi rojstni kraj, tisti kraj, kjer so nam tako veselo tekale urice našega mladega življenja. Toda ne žalujmo, temveč veselimo se, da nas je Bog ustvaril vrle junake, kakoršne potrebuje cesar, da bomo branili našo milo slovensko domovino in ako bo treba, dali za njo tudi svoje življenje. V kratkem se bomo torej poslovili od svojih ljubih domačih, od svojih prijateljev, znancev in tovarišev ter jim podali desnico v slovo. Predno pa se podamo v novi stan, zapišimo si še tri nauke v srce, katere je tudi neka mati svojemu sinu naročila, ko je na vojsko šel. Glasijo se: 1. Boj se Boga in zvesto služi Gospodu vojnih trum, ako ne moreš očitat, pa moli vsaj v duhu! Kdor ne služi Bogu, tudi ni zvest cesarju. Vojak brez vere in pa ptič brez perati sta jednaka. 2. Varuj se greha, greh je največji tvoj sovražnik! Bodi pokoren in zvest; nezvestoba enega samega lahko pokonča vse krdelo. Izdajalec ne najde pokoja na svetu in božji kazni ne uide. 3. Na bojišču bodi lev, doma pa jagnje; bodi pogumen proti sovražniku in ljudomil proti premaganim ter nikoli ne zataji krščanskega sočutja! Ne boj se krogelj, kadar okrog tebe žvižgajo; umreti za dom in cesarja je slavno, in srečna je smrt, ako si v milosti božji. Ne bo te zadela krogelja, če ni volja božja; padali bodo na desnici, umirali na levisi, ti pa boš prišel zdrav in vesel domov, ako je volja božja. To je bilo dobre matere lepo slovo.

Zapišimo si ga tudi mi globoko v srce in živimo po njem, da ne bomo prišli od vojakov pokvarjeni, ampak dobri katoličani. Le tedaj bomo srečni tukaj in tam v večnosti. — Posloviti pa se moramo tudi od našega ljubega dušnega pastirja, ki so nam tolikokrat tako goreče oznanjevali in sejali seme božje besede v naša mlada srca. Poslovimo pa se tudi od našega učitelja, ki so se mnogo trudili z nami pri učenju v šoli. Pristrčno se torej zahvalimo našim učnikom za vse njihove lepe nauke in za trud, ki so ga imeli z nami, ter zakličimo k večnemu Bogu, naj še njih On mnoga leta ohrani zdrave in srečne! Le po njihovih naukih se ravnajmo in ljubi Bog nas nikdar ne bo zapustil. Vsem kebeljskim mladeničem in dekletom, prijateljem, znancem in tovarišem srčen pozdrav in roko v roko!

Eden izmed kebeljskih novincev.

Cven pri Ljutomeru. Zopet nam je nemila smrt potrkala na vrata ter nam presadila dne 12. t. m. milega in vzglednega fanta Jožeta Nemec šele komaj 29 let starega iz vrta Marijine družbe v nebeški vrt. Že tri leta ga je mučila sušica. Od Velike noči že skoraj ni več zapustil postelje. Fant je bil zelo priljubljen, o čemur je pričal tudi njegov pogreb.

Koroške novice.

Celovec. Umrl je upokojeni o. kr. realčni profesor gospod Tomaž Schrey v jako visoki starosti. Pokojnik je svojčas služboval v Ljubljani in je bil tam nekaj časa tudi realčni ravnatelj.

Slovanski vojaki najboljši strelci. Pri tekmovalnem streljanju na strojne puške v Celovcu je dobil 17. pešpolk prvo darilo.

Pilberk. Narodni dom dobi s 1. okt. t. l. novega gostilniškega najemnika v osebi g. Gašperja Roter, dosedaj gostilničarja v Mostah na Kranjskem.

Blatnograd. Na prodaj je po domače Pircelovo posestvo v St. Petru pri Blatnemgradu.

Koprivna je lep kraj, kjer so prebivali svoje dni bogati ljudje, dobri možje in pobožne žene. Vsako leto je šo veliko krepkih fantov k vojakom in so tam hrabro nosili puško in sukali meč. Dekleta so bila kakor zlahten cvet sv. katoliške cerkve, neveste zlahtnega srca in so postale dobre zakonske žene. Toda dragi moj prijatelj, „Naš Dom“, tebi se moram potožiti. Kakor se celi svet preobrača, tako se je preobrnila tudi naša Koprivna. Ni več fantov, ne deklet, pa tudi ne mož — poštenjakov; posebno pa nam manjka dobrih žen, ki so podlaga srečne družine. Neki francoski modrijan je rekel, ko so ga vprašali, kaj na Francoskem manjka, da se jim tako slabo godi, dobrih mater jim manjka, in tudi pri nas velja to.

Pri nas so se posebno vresničile besede škofa Slomška, ki nam pišejo v svoji knjigi: „Znablje zapeljivke so sladke ko strd, njeno lice je zlahtno ko satovje in nje grlo je slajše ko olje, ali pozneje, kot žena, ti bo grenka ko pelin, bo ranila tvoje srce ko strupena kača, in njen jezik bo postal kakor na oba kraja brušen meč!“ Mladi fantje, kateri še imate namen v zakon stopiti, prosim vas, zapomnite si dobro te besede in varujte se hudobnih žen! So tudi, kakor tiste morske gospodične, o katerih se bere, da so s svojim sladkim petjem mornarje omotile in potem zapeljane raztrgale.

Društvena kronika.

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Naše Zveze občni zbor se je vršil v nedeljo 19. septembra v društveni Čitalnici. Ker stari odborniki grede skoro vsi v vojaško suknjo, si je izvolila zveza novo vodstvo. Poseben prijatelj Zveze je domači primiciant Erhačič, ki je daroval Zvezni blagajni 10 K.

Mladini.

Mladeniški shod v Brežicah. Že se zbirajo naši zavedni krščanski mladeniči na stotine tudi v Posavju. To je pokazal lepo uspeli mladeniški shod zadnjo nedeljo v Brežicah. Iz celega okraja in zlasti iz rajhenburške župnije je bila udeležba naravnost velika. V lepo ozaljšani cerkvi sv. Roka je po tih sv. maši mladeniče v navdušenih besedah nagovoril rajhenburški g. kaplan Tratnik. Nato se je na vrtu „Narodnega doma“ vršilo zborovanje, ki ga je vodil predsednik Zveze slov. mladeničev Fr. Žebot iz Št. Ilja, ki je v krasnem govoru narisal naloge slov. mladine ter označil orožje, ki naj služi armadi naše zavedne mladine. Dr. Benkovič je pozival, naj mladina s svojo mladostno silo začne vsestransko izvajati geslo „Svoji k svojim“. V imenu S. K. S. Z. v Ljubljani je č. g. Traven pozdravil sestanek. Ko je še akademik — član Zarje — A. Veble iz Kapel v imenu krščanskomislečega dijaštva izpregovoril navdušeno sprejete besede, so se pa v dolgi vrsti oglašali govorniki izmed fantov samih, ter so govorili: Bratanič iz

Brežic, Urek iz Globokega, Rožman iz Artič ter Barbič in Knez iz Vidma. Hvala Bogu, led je prebit, mladina v Posavju vstaja k novemu življenju!

Preobrat v nemški katoliški mladinski organizaciji. Glasilo „Die Christliche Jugend“ se je spremenilo v „Die Arbeiterjugend“. V zadnji številki piše o sodelovanju: Ne samo kritizirati, ampak tudi sodelovati se naj potrudijo vsak naš pristaja. Posebno važnost naj dajejo naši somišljeniki na razširjenje svojega glasila; vsak, ki je pri organizaciji, naj list naredi in ga tudi plača. Zelo lep nauk za nekatere Slovence, kateri sicer radi berejo, a neradi plačajo.

Ljuba moja Mara! Res pretresla me je vest o žalostni usodi uboge Zetike — Pepine. Da bi ji bil Vsemogočni mil sodnik! — Tak konec pa je naravna posledica brezbožnosti in nemoralnega življenja. Da bi to dejstvo pretreslo še pravočasno vse one nesrečnice, ki so v nevarnosti, postajati posnemovalke Zetike! — Odkar vlada v našem mestecu liberalna, socialdemokratska, brezverska klika, pada očividno morala pri ženskem naraščanju. Krivda pa zadene manjše neizkušeno mladino, kakor brezskrbne zaslepljene stariše in npravo pokvarjeno družbo. Mislila sem vedno, da žalostni dogodki zadnjih let bodo povzročili obrat na boljše. A varala sem se, rekla bi skoraj — hujše je. Zloglasnega špiritističnega krožka sicer ni več, a na boljšem potu mladina le še ni. O tem sem se sama prepričala. Bila sem, — kakor veš, minuli mesec v našem mestecu za teden dni na obisku pri svoji stari prijateljici. Vrnivša se nekega večera okoli desete ure domu od gospe P., kjer sve bili z Marto povabljeni na večerjo, srečali sve na glavnem trgu preglasno družbo; bile so same mlade, deloma celo še šola obiskujoče — nama obema znane — mestne gospice, ki so tako pozno v noč se sprehajale s trumo fantičev, med temi zadnjimi sem spoznala nekaj ponesrečenih dijačkov, več škrijcev z dvomljivo preteklostjo — in precejšnje število brezposelnih mestnih postopačev. O vedenju te družbe raje molčim. Ravno v istem trenutku mimo naju idoč nemški uradnik se je izrazil: Slovenske mladenke — ponočne kraljice — heil! Pri belem dnevu pa to nadepolno mladino tudi lahko opazuješ. Mladi gospodeki — boljše rečeno fantiči — s klobukom pod pazduho, svalčico v ustih, palico v rokah kakor pristni gigerli, — frajlice pa z fantastičnimi frizurami, v premodernih a večkrat umazanih, razparanih, zanemarjenih toaletah prehodijo razne mestne ulice. Dela menda nimajo — ali ga, sploh ne poznajo in ga niso vajeni. Klicala bi najraje med svet: O, stariši, kje ste? Težek vam bo odgovor pri Najvišjem sodniku! Pa zadosti o tem. — Pretužno je to premišljevanje osobito zato, ker ni upanja v sedanjih okoliščinah na zboljšanje razmer.

Kako rada obračam od te žalostne slike svoj pogled na vas, katoliške mladenke! Ve ste kinč, up in bodočnost milega našega naroda. Ve poznate v pravem pomenu besede svoje dolžnosti do Boga, do domovine in naroda. Le neustrašeno tako naprej — in zmagovalna krona pobožnosti in nedolžnosti bo vas lepše kinčala kakor vsa goljufija, bliščoba minljivega sveta!

Pozdravljena, moja Mara z vsemi somišljenkami. Kmalu pride — vsaj na nekaj uric — zopet med Vas, ljubljenske moje, Vaša stara tetka

Marijana.

Naša geslo.

Zemlja sveta, zemlja mila,
kjer Slovenec je doma.
Kjer ga mati je rodila,
tam prebiva sreča vsa.

Slavnih dedov smo sinovi,
častno naše je ime.
Kar zakrili so grobovi,
srce verno naj pove.

Let cvetočih sladka nada,
domovine zlati up,
biser našega zaklada
nikdar tujcu ni v zakup.

Vse za vero, domovino
geslo vedno sveto bo.
Osrečili dedovino
bomo mi in pa nebo.

Posavski Roman.

Cerkvene zadeve.

Osebna vest. Gospod dr. Maks Vraber, kaplan v Zalcu, prevzame dne 1. oktobra mesto kateheta in ravnatelja ženskega liceja in ženske trgovske šole č. šolskih sester v Trstu. Za kaplana v Zalcu pride gospod dr. Anton Jehart iz Starega trga pri Slovenjgradu.

Zopet dva nova frančiškana na univerzi. Tudi letos kakor lani je poslala slovenska frančiškanska provincija sv. Križa dva nova svoja ude č. g. P. Gracijana Heric, nečaka nam vsem dobro znanega mariborskega gvardijana, vlč. g. P. Evstaha Berlec v Friburg v Švico, na katoliško državno univerzo, da se posvetita višjim študijam. Tako bodo zdaj štirje na isti univerzi: P. Hugo Bren in P. Hadrijan Kokol, katere sta že bila eno leto na univerzi in pa dva nova. Mi jim želimo obilo uspeha pri študijah! Odpotujejo v Švico sredi meseca oktobra.

Razno blago.

Pismo.

Jakob, včera sen dobjo Tvoje pismo. No, da še ste ali vsi tak zdravi! Zdravje pač kaj vala. Kaj si človek če pres zdravja, če nemre delati, ne jesti, piti, popevati, pa ne lüšten biti.

Da si Ti meni tak fajn napiso, te pa jas tudi zelin Van pisati no povedati, kak je kaj zmenoj. V nedelo sen bo v Mravlinjaki, tan, ki je tekokrat živinski sejen. Pa prav na blo, ka sen se vüpo tak daleč peš. Najbol nemrejo tega noge pozabiti. V praven koloni si od potli nehče „fidrmesrl“ brüsi, pa včasi ti hudir s toj malo klinoj tak čemerno sem pa ta potegne, ka se vešte zvrtil, kak streljen zavec. Pa naj bo, lüšno no veselo pa Van je le bilo. Itak mi je ne žo za toti pot; daleč je res preci, pa dere človek že ednok ta pride, pa je le tan, ge so sami fajni pa lüšni lüdje. Mojo „štokhižo“, pa gorice tudi, pa glibanje smo jeli, pa breskve, pa vino smo pili, pa meso smo jeli, pa pečeno proletino, taka še se mi zaj skominice vrtijo. Pa kak so van vešte le gospod vrli, tijan do dumi so me zapelali! Ve so bli uni duma, hlapca pa sen potli, kak se že temi šika, po pošti dumi poslo, s redošom (s kolesnom) vred. Tak smo bli pač lüšni no veseli, pa tak smo se smjati, ka še se mi zdaj čube „v frkot“ (na v skriž) vlečejo!

Bilo nas je več vküper: Mati so bili, pa gospod pa materni sin, pa še en drugi, tudi vrli gospod, pa materna hčer je bila, ke van vešte tak lepo napiše kak da bi v Beči „nadrühkhal“, pa še ena je bila, ne ven prav, pa tak se mi vidi, ka so jo zvali za Oršo, le tota še se zna nasmijati, taka se leki (znabiti) tijan v gorice žuje. Na vse zadnje pa še je priša tisti mali Sümen, ve ga pri Vašen hrami tak vsi poznate, žjin sma se deno (vender) tijan do dumi pajdašila, ka blo mi ne dolgočasno. Skoš (vedno) je nekaj veselega zna povedati, no z glavoj kima, ka sen se jemi mnogo smijati. Duma pa so jemi mati evrtje sprazili, pa kiminovo župo so mu skühali, pa en srablivo jabučnice so mu prnesli, te pa je ves korajžen odiša dumu: „v Topolovo grabo“.

Ravno te, dere je tisti mali Sümen priša, sma si z materno hčerjo nekaj od križov gučala, te pa še sma lekak na moj zadnji križ naletela. Jas man vešte teko križov, ka na tega zadnjega že skoro najrajši mislim. Reko sen: „Naj bo, nehče de mi zadnji leseri križ že neso, no v grob vtekno, če pa ne, pa si ga naj nazaj dumu nesejo.“

Poslen Ti tñdi pet knjig, ki sen jih lani drühkhati do, pet pa Vančeki, ki tak rad šteje, znobiti bi še kori drugi rad küpjo? nekaj še jih man. No tri v te prve knige sen djo, en zeleni pantl, na tisten mi lehko peneze pošleta, te Vama nede trebalo na pošti nič plačati.

Za pa Vas püstin vse lepo pozdraviti od prvega do zadjega, ta pa ali srečno, pa kaj k nam trite! Ež ga no! že je pa s fidrmesrlom parkrat potegno na Gabrovem koloni. As — batina tüta! V Koriti 2. 9. 909. Same devetke. Štirikrat devet je šestnotrijesti. Pajbi, toto pa v lotrijo stavmo!

Gospodinja mora biti v hiši pogosto tudi zdravnik. Tega boli glava, drugega grize, ta se je vrezal, drugi udaril, vsakemu treba pomagati. Zato ne bodi nikoli brez apoteke. Mačja in divja meta pomaga zoper glavobol. Nekateri jo priporočajo zoper božjast. Bolnika dajaj metin čaj, ako ga pa napade naglo,

drži mu rastlino pod nos; duh njen, ker je zelo hud, že pomaga.

Grenkuljica, tudi potlehini bršljin imenovana, je pogosto siten, nadležen plevel; gospodinji posebno, ako je v hiši več otrok, kateri radi bolehalo na slabokrvnosti, tako imenovanili bramorkah ali škrofelnih, služi kot najboljšo zdravilo. Po leti, posebno kadar cvete (cvete pa skoro celo leto), naberi je dobro nest in skuhaj, potem ko si rastlino v vodi oprala v litru ali tudi malo več vode; vre naj par minut, potem pa pokrito stoji četrť ure. Čaj se slednjič odcedi in otroci naj ga pijejo čez dan namesto vode za žejo. Za zimo nabiraj grenkuljico in jo v senci suši ter spravi na suham.

To zdravilo pomaga tudi odrašenim, ako imajo slabo kri, kar se posebno hitro vidi, ker jim rane, bodisi od noža, ali ako se kje udarijo, nočejo zacetli.

Ako se kdo popari z vodo, namaži hitro s čistim medom, potem menjaj vsake tri ure z medom pomazane platnene krpe. Tudi opekline z ognjem hitro ozdravi.

Pogosto napade celo otroke krč v želodcu. Zdravniki ne vedo večasih drugega, kakor tople obkladke ali toplo opeko. Neka žena je pripovedovala zbranemu društvu, kako se ga je po 10letnih mukah hitro rešila, ko je začela na pravi pripomoček. Zrnca belega ali sivga popra, to je čarovna škrinjica, ki mi je vrnila ljubo zdravje.

Prvi večer, tako pripoveduje žena, pozobala sem 7 do 9 zrne na vodi in takoj se mi je zdelo, da sem boljša. Odslej sem še večkrat vzela 7 do 9 zrne in glejto zdrava sem. Poskusi, ako ve katera za takega bolnika in naznani uspehi, ker dva zvonova, pravijo, radi čujemo, da verujemo.

Ohranite svoje pridelke zdrave! Letos bo malo sadja; zato bo treba tem bolj paziti, da v kleti ali shrambi ne segnilje. Tudi krompir začne pogosto gniti, potem ko smo ga spravili v klet, kar povzroča neugoden smrad, katerega se naleze tudi ostali, zdravi.

Sosed, skrben in umen gospodar mi je pravil, da je pred 20 leti čital, kako dobro ugaja žveplanje; poskusil je in sedaj se ravna po tem in nikoli mu več gnije ne sadje na krompir, da celo nagniti gomolji se nekoliko osuše ter s tem zabranijo nadaljno gniti.

Predno pospraviš krompir in druge poljske pridelke in sadje v klet, zamaži vse špranje in luknje s slamo, ako ni boljšega, potem zažgi v črepinji starega lonca 3—5 dgr žvepla, zapri vrata in pusti nekaj dni dobro zaprto. Potem klet prezrači in ako je bila vlažna, ali še ne žveplana, ponovi še dva do trikrat to delo. V tako pripravljeno razkuženo klet lahko spravimo krompir, sadje (pa ne na debelo nasuto), prozdi je na niti narobe obešeno, kjer ne začne gniti celo leto.

Iznajdba nove surovine za papir. Za časniški in drug papir se porabi ogromne množine lesa, tako da se boje, da bi v doglednem času zmanjkalo te snovi za napravo papirja. Zato se že dolgo bavijo strokovnjaki s poskusnjami, da bi odkrili kako drugo surovino za papir. Sedaj poročajo, da se je kemiku Th. J. Hutshinsonu v Manchestru po dolgoletnem trudu posrečilo iz iztisnjene sladkornega trsa napraviti izvrstno papirno tvarino. Iznajditev je proračunal, da se vsako leto v južnih ameriških državah in zapadni Indiji pridelava okoli 6.000.000 ton sladkornega trsa, ki iztisnjen, to je izrabljen, znaša še štiri milijone ton. Iz te količine se bo dala pokriti ravno polovica potrebščine na papirju, ki ga vsako leto porabi civilizirani svet. Ker se preje iztisnjeni trs ni izrabljal, bo cena zanj nizka in se papir ne podraži.

Atilov grob — odkrit? Pri kopanju obrežja reke Maroš na Ogrskem so našli na grob, v katerem so našli moško okostje in razne dragocene okraske in dragotine iz zlata. Grob izhaja baje iz časov ljudskega preseljevanja in ogrski raziskovalci trde, da ni izključeno, da je to grob Atilov. Bomo videli, kajti Atilovi grobovi se je že mnogo našlo, a pravi ni bil doslej še nobeden.

Koliko žrtev je zahteval severni tečaj? Amerikanski zgodovinar Tom Woodland je priobčil, da je v preteklem stoletju v prvih treh desetletjih žrtvovalo svoje življenje pri iskanju severnega tečaja samo 67 ljudi. V naslednjih štirih desetletjih je bilo 107 smrtnih slučajev in do začetka sedanjega stoletja je narastlo to število na 312. Črez polovico po-

nosrečencev, to je 32%, je bilo Amerikancev; 21% Norvežanov, 12% Dancov, 9% Francozov, 6% Nemcev; vsi drugi narodi so udeleženi le z malimi odstotki ponesrečencev. Zadnja žrtev severnega tečaja je bil Danec Mylius Eriksen, ruski baron pl. Toll in Andree. Da bi pa kaka dobro preskrbljena ekspedicijska izginila brez sledi, je pa zelo izvanreden slučaj.

Književnost.

Trilističen zemljevid habsburške monarhije je izšel v drugem izdanju v zalogi g. Freytag et Bernert na Dunaju VII 1 Schottenfeldgasse 62. Torej trilizem že imamo vsaj na papirju. Na Koroškem in Štajerskem bi bila meja Drava, tako da Beljak, Celovec, Maribor in Štajerski raj, vinorodne slovenske gorice, ne bi pripadale k Jugoslaviji.

Pogrebni govor vzglednemu kristjanu Antonu Puščenjak, tržanu v Veržetu. Govoril prof. Fr. Kovačič. V Mariboru, 1909. Založil pisatelj. Tiskala tiskarna sv. Cirila. Ves dohodek od te knjižice je namenjen Marijanišću v Veržetu. — V nenavadno lepi in priprosti besedi, ki je prišla gorka iz srca in tudi ogrela srca, je g. profesor kratko orisal vzgledno življenje pokojnega slovenskega mladeniča, ki je odločil svoje časno premoženje za Marijanišće v Veržetu. Vsak mladenič naj bi pogosto prebiral to knjižico in posnemal millega pokojnika!

Velike zgodbe Svetega pisma stare in nove zaveze za katoliško mladino meščanskih šol in višjih razredov občin ljudskih šol. Spisal Janez Panholzer, Nj. svetosti tajni komornik, kn. nadškof. duh. svetovalec in župnik. Poslovenil Janez Evang. Kociper, katehet v Ljutomeru. Na Dunaju. V cesarski kraljevi zalogi šolskih knjig. 1909. Cena vezani knjigi 1 K. — L. 1907. so izšle Male zgodbe in letos Velike zgodbe. S tem je Panholzerjevo delo, ki so ga potrdili vsi avstrijski škofje, zbrani na Dunaju, dne 19. nov. 1901., prevedeno v lepo, otrokom prikladno slovensščino in je slovenskim gg. katehetom na razpolago v blagohotno uporabo.

Rešitev računskih nalog v št. 19. 'Našega Doma'.

I.

Ako zaznamujemo peteline s črko p, kokoši s k in piške z i, dobimo sledečo enačbo, ki se prav lahko reši:

$$\begin{array}{rcl} p + k + i & = & 100 \\ k & = & 4p \\ i & = & 15p \end{array} \qquad \begin{array}{rcl} p + 4p + 15p & = & 100 \\ 20p & = & 100 \\ p & = & 5 \end{array}$$

Petelinov je torej 5, kokoši 20 in pišek 75. Vsa kuretina stane 15 K; kokoši 7 K, posamezna 35 v, petelini 5 K, posamezni 1 K, piške 3 K, posamezne 4 vin.

II.

Ako zaznamujemo race s črko r in svinje s črko s, se izračuna na sledeči način:

$$\begin{array}{rcl} r + s & = & 32 \\ 2r + 4s & = & 80 \\ r & = & 32 - s \\ 64 + 2s & = & 80 \\ 2s & = & 16 \\ s & = & 8 \\ r & = & 24 \end{array}$$

Po dvorišču hodi 8 svinj in 24 rac, skupaj 80 nog.

Pravilno rešitev so poslali: Ljudevit Kociper v Lipnici, Terezija Gradišnik v Libuščah na Koroškem, Franc Gujznik na Keblju, Matevž Hajšek, vojak na Dunaju, Franc Miklavc v Hudemkotu, Ivo Mlinarič v Šabacu na Hrvaškem, Eliza Kočjaž v Mariboru, Marija in Jozefa Kardinar na Gornjem Krapju pri Ljutomeru, Rudolf Kumberger v Šmarju pri Jelšah, Mićka Kurnik v Gornji Radgoni, Ana Bevc in Marija Gruškovnjak v Mariboru.

Rebusa.

(Lj. Kociper).

I.
O
II.
A

Ustanovlj. 1. 1895.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

z najboljšimi stroji in najnovejšimi črkami oskrbljena, prevzame vsa v nje stroko spadajoča dela, kakor: vsakovrstne formulare, pooblastila, dolžna pisma, tabele, blanke, ekspenzarje, pobotnice itd.

Za trgovce: cenike, okrožnice, letake, lepake, račune, pisma, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

Za razne korporacije in društva: pravila, letna poročila, pristopnice za člane, vabila na veselice
:: :: :: l. t. d. :: :: ::

Koroška cesta št. 5.

LETNIK

1910

naše „Družinske pratike“

je ravno izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katol. tisk. društva“, v Celju: Zvezna trgovina. V Mariboru: Tiskarna sv. Cirila. Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik! 47

C. kr. zapr. cenitelj

Mih. Jägerja sin

Maribor, samo Poštna ulica št. 1

Ustanovljeno 1. 1860.

Priporoča: zaročne in poročne prstane, brilantne prstane, zlate verižice za gospode in dame, Šafhausenske, Železniške, Omega in precizijske ure.

Gramofone od 12 do 40 kron.

Kupujem srebro in zlatino

45

Izvrstni molitveniki

90:

Hrg. Vene pebednih molitev in sv. pesmi . . . K 3-50

Rozman, Duhovne bukvice „ 3—

Vene svetih pesmi . . . „ 2—

Prijatelj otroški . . . „ 40

Sv. Opuscula . . . „ 1-25

Vel ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
v Mariboru.

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo le tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 v.
Vsaka beseda stane 3 vin.

Velik cenik zastoj.

Železniška-roskopf ura

patent K5—
jamstvo 3 leta
drugače denar nazaj.
Ura ima 8 kamnov,
lepo email števil-
nico, gre 32 ur,
pristen niklast o-
krov, ki ostane bel,
z drugim okrovom
proti prahu, se jam-
či, da gre do pol
minute natanko.

Pristne srebrne ure . . . K 6-50
S 3 srebrnimi plašči . . . „ 9-50

Srebrne-tula ure z dvoj-
nim plaščem . . . „ 13—

Zlate damske ure . . . „ 19—

Srebrne verižice . . . „ 2—

Sfenska ura . . . „ 2—

Največji cenik zastoj.

A. KIFFMANN,
največja tovarna ur, zaloga, eks-
port MARIBOR M 1.

**Uradne—
= zavitke**

z natisom in brez natisa,
vsake velikosti in
kakovosti

priporoča

**Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.**

Spretni viničarji in majarji s 3
delavskimi močmi se iščejo za 1
novembra. Vprašati je pri Ivanu
Lüninger, Volksgartenstrasse 20. 46

Zahtevajte

zastoj da se Vam pošlje ilustrovani
cenik z nad 200 slikami.

Št. 0. Nikelnasta ali jeklena re-
montoir-ura 30 ur tekoča K 3-50
Roskopf . . . „ 5—

Št. 2. Nikel-anker-remontoir (re-
gulator) . . . „ 8—
Srebrna . . . „ 12—
Srebrna s tremi pokrovi . . . „ 8—

Št. 24. Nikel-anker-remontoir „Tu-
la“ s tremi močnimi srebr-
nimi pokrovi . . . „ 8—

Št. 34. Srebrna damska rem.-ura . . . „ 6—

Št. 11. Srebrna remontoir-ura za
gospode . . . „ 6-60

Št. 18. Srebrna anker ura, 15 kam-
nov . . . „ 10—

Ista z dvojnimi pokrovi . . . „ 12-10

Št. 102. Budilka z dnevnikom . . . „ 3—

Št. 107. Kuhinjska ura . . . „ 8-40

Garancija več let.

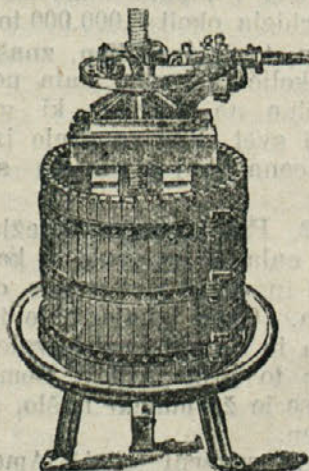
Blago, ki ne ugaja, vzame se proti
polni svoti nazaj.

Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila na-
:: :: :: tančno, vestno in jako ceno. :: :: ::

x Th. Fehrenbach, x

34 Največja tovarniška zaloga ur
Maribor, Gosposka ul. 26. :: Filialka, Dravska ul. 2.

Zahtevajte v gostilnah katoliško, na-
rodne liste: Straža, Slov. Gospodar,
Naš Dom, Slovenec!

Vinske in sadne
stiskalnice

z zboljšanim dvojnimi pritiskom za
ročno delo, se zaprejo z zapahom,
grozdni mlinci grozdni reb-
lerji, sadni mlinci

v najnovejši, najizdatnejši kon-
strukciji izborne vrste ter stroje
za pripravo krme, hekslerji, re-
zalnice za repo, štetni mlinci,
dampferji za krmo, gepeljni, vor-
gelege iz tovarne poljedelskih stro-
jev in livarne železja FRANG
EISENSCHIMMEL & Comp. Raud-
nitz a/E. Glavna prodajalna pi-
sarna

Franc MELICHAR, Rudolf BACHER

Dunaj III/2, Löwengasse 37.

Natančni ceniki zastoj in franko.

Išče solidne zastopnike in naprej-prodajalce.